

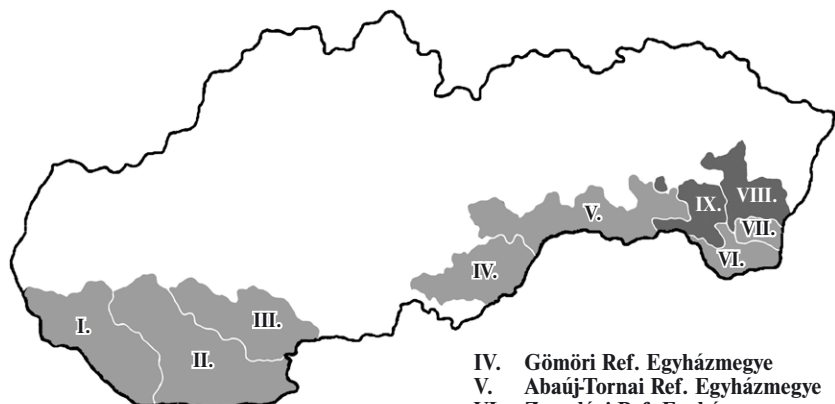

Kárpát-medencei Imanap
2014. december 7.

Felvidék

SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ

- I. Pozsonyi Ref. Egyházmegye
II. Komáromi Ref. Egyházmegye
III. Barsi Ref. Egyházmegye

- IV. Gömöri Ref. Egyházmegye
V. Abaúj-Tornai Ref. Egyházmegye
VI. Zempléni Ref. Egyházmegye
VII. Ungi Ref. Egyházmegye
VIII. Michalovský ref. seniorát
IX. Ondavsko-hornadský ref. seniorát

Tartalomjegyzék

Püspöki köszöntő	3
Nőegyesületi köszöntő	4
Történelmi ismertető	6
Istentiszteleti rész	11
Az énekek felvidéki vonatkozásai	19
Képek a Szlovákiai Református Keresztyén Nőegyesület életéből	21

Püspöki köszöntő

Nagy örömünkre szolgál, hogy a 2014. évben a Kárpát-medencei Női Imanap előkészítő összejövetelére a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház területén kerül sor. Számunkra ennek, de önmagában véve az imanapnak is rendkívüli jelentősége van. Miután a Magyarországi Református Egyház, az elszakítottságban élőket annyira lesújtó 2004. december 5-i népszavazást követően, módosította az Egyházzól és szolgálatáról szóló 1967. évi törvényét, kijelentve, hogy a Magyarországi Református Egyház tagjának tekinti a világ bármely részén élő, magát magyar reformátusnak valló, és ezt kinyilvánító egyháztagot (1.§ 2), ezt követően, szinte napokkal később, a Kárpát-medencei Nőszövetségek imanapot kezdeményeztek.

A női imanap kapcsán nekem először Lídia, a bíboráros asszony jut eszembe, aki Pál apostol térítői útja során tulajdonképpen Európában elsőként fogadta be az evangéliumot (ApCsel 16,14kk). Ő ezt azáltal tette, hogy megnyitotta szívét, majd házát is az evangélium és annak szolgálai előtt. De ezzel együtt közösség is alakult Filippiben az asszony házában.

Azzal, hogy a Kárpát-medence Nőszövetségei imanapot tartanak, olyan közösséget alkotnak, amely egy komoly belső meggyőződésen alapszik. Azon a tényen, hogy ha szívünket megnyitjuk az evangélium előtt, megnyílnak házaink is egymás előtt. Távoliakból közeliékké válnunk, s ekkor már nem feledkezhetünk el egymásról, hanem az örömeink és a bánatunk, a szolgálatunk és életünk minden terhe közös. Tudunk egymásról, hiszen egy vérből vagyunk, egy keresztséggel keresztteltettünk meg, egy lelki eledelt eszünk, egy lelki italt iszunk. S akkor építhetünk közös házát, amelynek határait nem mozgathatják mindenféle hatalmak, hanem stabil az, mert a Krisztusra épült. „Mert kicsoda volna Isten az Úron kívül? S kicsoda köszikla a mi Istenünkön kívül?” (2Sám 22,32)

Áldja meg Isten a nőtestvéreket nyitott szívvel, nyitott házakkal, az imádság lelkületével, ami által közösséget és házát építhetnek az időkben és az örökkévalóságban.

Fazekas László
püspök (Felvidék)

Nőgyesületi köszöntő

Kedves Testvérek!

A Kárpát- medencei imanapra gondolva a zsoltáros szavai jutnak eszembe: „megparancsolta őseinknek, hogy adják azokat tovább utódaiknak.” (Zsolt. 78,5b) Adjuk tovább, ismerjük meg egymást- még jobban, tartsuk számon egymást, örüljünk egymás örömének, bánatában álljunk ott egymás mellett, lássuk meg Isten áldását, hogy: „Istenbe vessék bizalmukat, ne felejtsek el Isten nagy tetteit, és tartsák meg parancsolatait.” (Zsolt. 78,7)

Hogyan is kezdődött ez minálunk? A magyarországi és erdélyi nőszövetségek áldásos munkájáról hallva, az itteni nők, asszonyok tetteikészségét látva, Nt. Fülöp Sándor és felesége Fülöp Klára 1994. július 24-én Kaposkelecsényben szervezték meg az első összejövetelt. Igét hirdetett Dr. Mészáros István püspök úr, felesége beszámolót tartott a Magyarországi Nőszövetség munkájáról. Ezen a találkozón részt vettek az Ungi- és az akkor még Kelet-kassai (vagyis Zempléni) Egyházmegyék gyülekezeiteiből is. Ez után az áldásos alkalom után, 1995 nyarán Vajánban, a templomszentelés alkalmával, Ft. Mikó Jenő püspök úr megkérte Nt. Szabóné Kozár Évát, szólítsa meg, szervezze meg a Nőszövetséget. Még abban az évben (november 25-én) összehívott találkozón megalakították a Szervezőbizottságot, Nt. Szabóné Kozár Éva vezetésével. Munkájuk eredményeként elsőként 1996-ban a Kelet-kassai- (Nagygéres), 1997-ben az Ungi Egyházmegyében (Kaposkelecsény) alakult meg egyházmegyei szinten, 1998-ban az országos alakuló közgyűlése volt Dereglyében. Ekkor választottak vezetőséget, melynek elnöke: Nt. Szabóné Kozár Éva lett, majd 2009-től Nt. Porubán Fülöp Angéla.

Mi történelmi hagyományokról, szokásokról, a nőgyesület viszonylag rövid történetét tekintve, nem igazán beszélhetünk. Külföldön nagy hagyománya van a nőszövetségi zászlónak. A nagyidai asszonytestvéreknek köszönhetően mi is magunkénak tudhatunk egyet.

2004. december 5-i népszavazás miatt az összetartozásért, egymás iránti szeretetért minden évben advent első vasárnapján Kárpát- medencei imanapot tartunk. 2006-ban Dunántúl, 2007-ben Erdély, 2008-ban

Tiszáninnen, 2009-ben Horvátország, 2010-ben Tiszántúl, 2011-ben Kárpátalja, 2012-ben Királyhágómellék, 2013-ban a Dunamelléki Nőszövetség készítette elő az imánapi anyagot, 2014-ben Isten kegyelméből mi.

A Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesületének célja hitéleti, diakóniai, kulturális tevékenységek megszervezése, elősegítése. Isten segítségét kérjük, hogy adjon erőt a feladatok meglatásához, elvégzéséhez. Segítsen, hogy munkánk valóban áldott legyen, és hogy az Ő dicsőségére végezzük.

Porubán Fülöp Angéla

a Felvidéki Nőegyesület elnöke

*A rimaszombati református leánykonferencia (1928. május 3-4.) résztvevői
a Tompa-szobor előtt*

Történelmi ismertető

A mai Szlovákia, azaz a történelmi Felföld – Felvidék területén élő reformátusság történelme a 16. századtól 1920-ig a Magyar Református Egyház történelmének szerves része. Az itt élő magyarság jelentős szerepet játszott a nemzetünk sorsfordító eseményeiben is, és több kiváló személyiség kötődik születés, vagy családi kapcsolatok révén Felvidékhez (Dobó István, Rákóczi Ferenc...). Egyházunk reformációtól 1920-ig tartó történelméből két eseményt kell kiemelnünk.

Az első, a Tiszáninneni Egyházkerület formálódása, amelynek során a források említést tesznek a „toronai zsinatokról” 1549-ben és 1550-ben. Geleji katona István feljegyzésében is „Torona” szerepel, ami az első zsinatok egyikét a mai Felvidék Zemplén megyei Toronya községébe helyezi, ahol a mai napig református gyülekezet és 14. századi református templom létezik.

A második fontos esemény, a 340 évvel ezelőtt lezajlott pozsonyi perek, melyek következtében, túlnyomó többségben felvidéki református és evangélikus lelkészek, tanítók kényszerítettek hitük megtagadására, az ország elhagyására, és több mint negyvenen gályarabságra lettek ítélve.

Az első világháborút követően, az itt élő reformátusok és választott vezetőik remélték, hogy az egyház egységét nem érinti majd az új országok létrejötte. Ebben a reményükben csalódnuk kellett, mivel a formálódó új államhatalom egyértelművé tette, hogy csak olyan egyházi szerveződést hajlandó elismerni, amelynek határai egybeesnek az új államhatárokkal. Ennek következtében 1920-ban az akkori Tiszáninneni Egyházkerület püspöke, Révész Kálmán Miskolcra távozik, az itt maradtak vezetésével Pálóczi Czinke István püspökhelyettest bízva meg. Ezt teszi Németh István, a komáromi székhelyű Dunamelléki Egyházkerület püspöke is. A létrejövő Csehszlovák Köztársaság része lett a mai Kárpátalja is, és így az államhatalom illetékesei három egyházkerület kialakítását szorgalmazták, és nagy meglepetésre, egy szlovák egyházmegye létrehozását is, ami majd’ húsz éven át folyamatos vitapontot jelent az egyház és állam között. A szlovák egyházmegye kialakítását ugyanis az évszázadok óta itt élő gyülekezeteknek csak kis töredéke kéri. A hangadók pedig olyan lelkészek, akik az Egyesült Államokban szereztek prédikatori igazolványt, s hazatérve nem-

zeti céljaik megvalósítását látták legfőbb feladatuknak.

A kialakított egyházkerületeket a Dunántúli-, Dunamelléki-, Tiszánin-neni- és Tiszántúli Egyházkerületek Csehszlovákiához került gyülekezetei alkották több, mint 600 km hosszan. Ezen a területen a történelem folya-mán nem létezett önálló egyházkerület, s a gyülekezetek, történelmükből fakadóan, különböző lelkiség hordozói voltak. Ezért is volt fontos, hogy a kialakított egyházkerületek a történelmi neveket és egyházkerületi határokat igyekeztek megtartani. Így, 1921-ben beiktatták Balogh Elemér pozso-nyi lelkészt, a Szlovenszkói Dunánin-neni Egyházkerület püspöki tisztebe, és Szilassy Béla főgondnokot, valamint Pálóczi Czinke István rimaszom-bati lelkészt, a Szlovenszkói Tiszánin-neni Egyházkerület püspöki tisztebe, főgondnokká Lukács Gézát választják meg a gyülekezetek. Mivel az álla-mon belül névleges autonómiát kapott Kárpátalja, így ezen a területen megkövetelte a kormány egy harmadik egyházkerület létrehozását. Az 1923-ban létrejött egyházkerület püspöke Bertók Béla munkácsi lelkész, főgondnoka György Endre lett. A három egyházkerületben 492 gyüleke-zetből 449-ben magyar, 12-ben magyar és szlovák, 31-ben szlovák nyelven tartották az istentiszteleteket. A református hívek lélekszáma 223.168 volt. Az 1923-ban, Léván tartott törvényhozó zsinaton törvényi megfogalma-zást nyert egyházunk új szervezeti rendje és belső törvényei, melyek nagy részben a háború előtti Magyar Református Egyház törvényeit követték. Mivel a Zsinat nem mondta ki a szlovák egyházmegye megalakulását, az állam 1938-ig nem ismerte azt el. A nehézkesen indult szerveződés azon-ban tovább folytatódott. Kassán 1926-ban jön létre a Református Lelké-szegyesület, melynek elnöke Idrányi Barna lett.

1921 januárjától kéthetenként jelent meg a „Református Egyház és Is-kola”, az egyház hivatalos lapja. A későbbiekben 14 bel-missziói, ifjúsági, és teológiai szakfolyóirat jelent meg hosszabb rövidebb ideig. Munkácson Bertók Béla püspök jelenteti meg „A szeretet naptára” c. évkönyvet, s ala-pítja meg a Kálvin Nyomdat. Pálóczi Czinke István püspök szerkesztésé-ben 1923-ban megjelenik énekeskönyvünk első kiadása, amelyre a könyvek behozatalának állami korlátozása miatt volt szükség.

Az egyházi élet fontos részét jelentették az iskolák. A békekötést köve-tően 276 általános iskola működött, s 1937-ben, az állami akadályok ellené-re, 255 református iskolában tanulhattak gyülekezeteinkben levő gyerekek. Nagy áldozatkészségről tesz bizonyosságot az 1925-ben Losoncon megnyílt

Református Teológia, az 1935-ben Komáromban megnyílt tanítóképző, és az 1934-ben Pozsonyban létrejött diákinternátus és menza.

Mindemellett egyházunk nem feledkezett meg a szeretetszolgálat fontosságáról sem. L. Tornallyay Margit 1928-ban saját beretkei kastélyát, és 100 000 cseh koronát ajánl fel egy árvaház létrehozására, amely 1929-ben 18 árvának ad otthont. Kiskoszmályban a 2 árva befogadásával a lelkészlakon nyílik meg az árvaház 1928-ban, s a Béthel Egyesület támogatásával csakhamar 20 árváról viselnek gondot. Kárpátalján 1935-ben előbb Munkácson, majd Nagyszőlősen jön létre árvaház. Nyugdíjintézet, Református Biztosítási Iroda Helvétia néven és az Ungi Segélyegylet is megszerveződik az egymásért viselt felelősség jegyében. Sorozatban szerveződtek a diák, ifjúsági- és leánykonferenciák, amelyek a fiatal nemzedék lelki- és hitépítését szolgálták. A csehszlovák államban élő reformátusság a hitből fakadó nagy elhivatás-tudatról tesz bizonyosságot egyház és nemzet iránt. Ez a korszak 1938 novemberében fejeződik be, amikor Felvidék reformátussága, 21 gyülekezet kivételével, visszakerül az anyaországhoz. Ezzel egy küzdelmes időszak zárult le, amelyben Isten segítségével új körülmények között, új szervezeti egységekben tettek bizonyosságot hitükről vezetőik és vezetettek.

A front átvonulását követően, 1944 novemberétől addig nem tapasztalt megpróbáltatásokkal találta magát szemben Felvidék magyar reformátussága. A háború utolsó hónapjaiban a keleti területek falvaiban összegyűjtött férfiakat az ún. „malenykij robot”-ra, azaz kis közmunkára vitték, ami szibériai munkatáborokat jelentett. Az itthon maradtak, a Benesi dekrétumok alapján, háborús bűnösökké lettek nyilvánítva, s elvesztették állampolgárságukat. Mintegy 100 000 magyart telepítettek Magyarországra, s több tízezer magyar embert vittek el a Szudéta vidékre kényszermunkára. Kárpátalja, egy „népszavazást” követően, a Szovjetunió Kárpáton túli területévé lett. Az egyházi iskolákban előbb betiltották a magyar nyelvű oktatást, majd minden iskolát államosítottak. Az 1948-as kommunista hatalomátvételt követően államosították az egyházi földeket, s a templomok, lelkészlakok kivételével az egyházi épületeket is. Az állam az egyház vezetőiként egy olyan „Szervezői Bizottságot” ismert el, amelyet szlovák lelkészek alkottak, s fontos céljuknak tartották az egyház el-szlovákosítását. Amikor a kommunista diktatúra kiépítette a maga hatalmi rendszerét, az egyház törvényesen választott vezetők nélkül, de Isten oltalmában élte a maga életét. Nagyon sok gyülekezetünk veszítette el a hívek akár 2/3-át is

a kitelepítések következtében, de a Mindenható nem engedte, hogy elveszünk. Egyházunk - lehetőségek szerinti - törvényes belső rendje 1952-ben állt helyre, amikor Varga Imre, rimaszombati lelkész lett egyházunk püspöke. Az állami ellenőrzés még a lelkészek kinevezésébe is beleszólt, s a leg-egyszerűbb javítási munkákhoz is állami engedélyre volt szükség. A lelkészképzés az '50-es évek elejétől a prágai Károly Egyetem protestáns teológiai tanszékén folyt 1992-ig. A gyermek- és ifjúsági munka szinte lehetetlenné vált, az egyházi szolgálat a templomok falai közé szorult nagy részben. Egyházunk hivatalos lapja a Kálvinista Szemle lett, valamint annak szlovák nyelvű változata a Kalvinske hlasy. Az állami beavatkozás eredményeként, nem állhatott helyre a történelmi egyházkerületi rendszer, de még az egyházmegyéek történelmi neveit sem lehetett használni. Bár azt gondolhatnánk, hogy az ilyen körülmények között élő egyház teljesen erőtlenné lesz, de Isten megtartó kegyelmének köszönhetően mégsem ez történt. Jóllehet nem épülhettek új templomok, nem folytathattak iskolai hitoktatás, ifjúsági- és egyesületi munka, mégis 1989-re református egyházunk lélekszámban majdnem elérte a 2. világháború előtti szintet. A változások első jeleire megindult egyházunkban a közösségi élet kiteljesedése. Már 1989 novemberében Gábor Lajos lelkész kezdeményezésére megindul a Református Lelkészegyesület szervezése. A gyülekezeti ifjúsági csoportok s Fial Reformátusok Szövetségének létrehozásán munkálkodnak. A deregnyői Református Gyülekezet presbitérium, lelkésze kezdeményezésére, elhatározza a Református Tanulmányi Központ megalapítását, majd egy modern konferencia központ felépítését. Jókan német missziói közösség megalapítja központját és a gyermekotthont. Deregnyőn jelenik meg 1993-tól havonta a Református Újság, 1994-től évente egyszer a Szeretetnaptár. Komáromban megnyílik 1991-ben a Katechetikai Szeminárium, egy évvel később Kassán annak magyar és szlovák nyelvű tagozata. A Nőegyesület szervezése 1994-95-ben fejeződött be, amikor az országos közgyűlés megválasztotta a vezetőséget, Szabóné Kozár Éva és Fülöp Sándorné személyében a lelkészi és világi elnököket.

A Református Tanulmányi Központ 1991-től a hívek minden korosztálya számára szervezi konferenciáit, továbbképzéseit, kezdeményezi a vajáni egyházi iskola megalapítását, valamint hitépítő és egyháztörténeti kiadványok megjelentetésével erősíti a missziói munkát.

Az iskola-alapítás eredményeként öt alapiskola és két gimnázium jött

létre, s Komáromban létrejött Teológiai Akadémia a Selye János Egyetem fakultásává formálódott. A szeretetszolgálat gyülekezeti környezet mellett, a jókai gyermekotthonban, a hanvai diakóniai központban és a perbenyiki krízis-központban folyik.

Isten Igéje tanít: Mindennek rendelt ideje van! Mennyei Atyánk az elmúlt negyed században áldott időt adott az építésre, megerősödése, az ő Lelke vezessen, hogy az Ő dicsőségére éljünk mindezzel.

Csoma László

a Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület elnöke

A beretkei árvaház lakói

Istentiszteleti rész

Apostoli köszöntés:

Kegyelem, irgalom, békeesség legyen veletek az Atya Istentől, és az Úr Jézus Krisztustól az Atyának Fiától igazsággal és szeretettel. Ámen.

Ének: 253. dicséret - Isten kezét mutatja

1. Isten kezét mutatja :/: Az égnek boltozatja,
Mely felettem kiterjed, Szívem öröme gerjed
E remeknek látására. Alkotója lelkemet :/
És minden érzésemet Ragadja csudálására.

2. Ha elmémmel felhágok :/: E számtalan világok
Roppant alkotmányába: Ott látom valójába'
Nagy voltát a Teremtőnek. Minél feljebb repülök, :/
Annál jobban szédülök Magasságán e tetőnek.

3. Ki gyűjtá meg ezeket :/: Az örökös tüzeket?
E nagy testeket fontba Ki vetette, hogy pontba
Egymásnak megfeleljenek? Ki mérte ki útjukat :/
És örök pályájukat, Hogy erről el ne térjenek?

4. Te vagy az, Mindenható, :/: Kihez hasonlítható
Nincs sem földön, sem égen! Te vagy, ki voltál régen,
Kiben nincsen fogyatkozás, Kiben nincsen hajdani, :/
Jövendő vagy mostani, Kihez nem járul változás.

5. Én hát mély tisztelettel, :/: Mely teljes szeretettel,
Előtted megnémulok, Zsámolyodhoz borulok,
És imádom nagy voltodat, Hogy bármily kicsiny vagyok, :/
Szintűg, mint ezen nagyok, Tapasztalom jószágodat.

Fohász:

“Magasztaljátok az Urat, hívjátok segítségül az ő nevét, hirdessétek a népek között az ő cselekedeteit! Énekeljete néki, zengedeztetek néki, beszéljétek el minden ő csodatételét. Dicsekedjete az ő szent nevével; örven-dezzen azoknak szívök, akik keresik az Urat. Kivánjátok az Urat és az ő erejét; keressétek az ő orcáját szüntelen.” Ámen.

(Zsoltárok könyve 105:1-4)

Vezérige: *„Ezért, amint a Szentlélek mondja: „Ma, ha az ő szavát hall-játok, ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés napján a pusztában, ahol megkísértettek engem őseitek, próbára tettek, bár látták tetteimet negyven éven át. Ezért megharagudtam erre a nemzedékre, és ezt mondtam: Tévelygő szívű ez a nép, mert nem ismeri az én utaimat.” Meg is esküdtem haragomban, hogy nem mennek be az én nyugalmam helyére.” Vigyázzatok, testvéreim, senki ne szakadjon el közületek az élő Is-tentől hitetlen és gonosz szívvel. Sőt buzdítsátok egymást minden egyes na-pon, amíg tart a ma, hogy a bűn csábítása közületek senkit meg ne kemé-nyítsen.” (Zsid. 3, 7-13)*

Gondolatok az igehirdetéshez:

Textus: *„Az asszonyi bölcsesség építi a házat...”* (Péld.14, 1a.)

Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Ahhoz, hogy ezzel a megszólítással megtisztelhezzük egymást, nap mint nap bőséges adag próbatétel tűzkeresztségén kell átesnünk. A Min-denható pedig mindenki számára csak annyi megmértetést szab ki, amennyivel meg tud birkózni. Ennek módja viszont korántsem elhanya-golandó részletkérdés. Pontosan itt van szükségünk hitbeli nagykorúsá-gra, erkölcsös magatartásra, isteni gondviselésre. Keresztyén létünket szüntelenül táplálnunk és ápolnunk kell, melynek mikéntjét megtanul-hatjuk szüleinktől, vagy épp gyermekeinktől, lekipásztorunktól, a Biblia sorait naponként tanulmányozva. Sokszor mi is ámulunk Jézus tanítása-sin, mint ahogyan a sokaság a Hegyi Beszéd végén, amikor rádöbbenünk, milyennek kellene lennünk és milyenek is vagyunk valójában. A rendsze-res igei táplálék nélkül tehát kicsúszik az alap, a talaj a lábunk alól, mely-re keresztyén rendeltetésünk szerint építkeznünk kell.

„Az asszonyi bölcsesség építi a házat”- olvashatjuk a Példabeszédek könyvében. S bár az eredeti szöveg vizsgálata azt mutatja, hogy az „asszony” szó tévedésből került a szövegbe, hátha mégsem véletlen a „kiegészítés”. Vegyük csak alapul az említett könyv 31. fejezetének 10-31. terjedő verseit, „a derék asszony dicséretét”, ahol pontosan az asszonyi magaviseletet elemzi a szerző. S bár a megírás óta már évezredek teltek el, a benne található irányelvek, teológiai gondolatok ma is érvényesek (Jubileumi kommentár).

A nő, az asszony, egy olyan valaki, aki nem szerencse dolga, hanem ajándék a család számára. Ő a család összetartó ereje, benső biztos pontja, akinek jelenlétében biztonságban működnek és haladnak előre a dolgok. Szorgalmas, jó akaratú, ügyes, tudja mi a helyes, tud jó alkalommal jól szólni, tehermentesíti a férjét a családon belüli gondoktól, hogy így a férfi kellőképp el tudja végezni az inkább kifelé irányuló, közösséggel összekötő feladatokat. A derék asszony mindent megtesz a család életének változatos, szép menetéért, kapkodás és aggodalom nélkül, miközben saját ápoltságát is szem előtt tartja. Ezen felül arra is gondol, hogy a család ne csak befelé irányuljon, hanem mások segítségére és szolgálatára is kiterjedjen. A családban a felek egyenrangúak, s ezen belül megoszlanak a feladatok, így válik kiegyensúlyozottá a légkör. A derekasszágnak az alapja pedig az Úrnak félelme. Ez ad hitbeli keretet ennek a gyakorlati kérdésekkel foglalkozó igeszakasznak.

Ez a rész tehát értelmezhető az áldott családi közösség kialakítása egy fontos és alapvető példaként, viszont a gyülekezeti életben is ugyanolyan elkötelezettnek kellene éreznünk magunkat, mint családonkon belül. Így tehát ez a pár mondat elénk tárja a nők gyülekezetben végzett szolgálatát is. Derekasán kell virrasztanunk, és kitartanunk nekünk is a gyülekezetben felmerülő problémák megoldásában. Kézen kell fognunk gyermekeinket, és óvnunk kell őket az eltévelyedéstől. Ápolnunk, és erősíteniünk kell a hitéletet. Krisztusi alapon állva, haladnunk kell a korral, meg kell tanulnunk modern módszerrel is közölni az egy igaz Isten Igéjét. Gondoznunk kell a megfáradtakat, adományainkkal segíteni a rászorulókat. A derék asszony hűségével belső motorjának kell lennünk a gyülekezeti életnek.

Mindezen feladatokat pedig a jó Isten gondviselésében (Mt 6, 25-34) bízva kell végeznünk. Nem aggodalommal és panaszkodással, türelmetlenséggel és képmutatással telve, hanem igyekeznünk kell félretenni az emberi gyarlóságunkból kifejlődött rossz szokásainkat, s igyekeznünk kell minél jobban magunkénak érezni a derék asszony tulajdonságait. Hűség tehát elsősorban

Isten iránt, felebarátaink és magunk iránt, családunk, gyülekezetünk és magyarságunk iránt. A sorrend nem mindegy. El kell döntenünk, mit mire alapozunk. Tudjuk- vagy épp akarjuk-e a hitet a nemzeti öntudat elé helyezni? Készek vagyunk-e nemzetünk örömeit, vagy csalódásait, sikereit vagy legyőzetteit Isten elé vinni? Tudjuk- és akarjuk-e a családi- és a közösségi életet összeegyeztetni? Tudjuk- és akarjuk-e mindezt saját magunkban kezelni, lelki békét érezve ezt a négy dolgot, a fontossági sorrendet megtartva összeegyeztetni? Tudunk- és akarunk-e vallást tenni életünkről naponként Isten előtt, majd pedig vallást tenni Róla az emberek előtt, népünk előtt? Soha nem késő, és soha nem szégyen a kemény szív meglágyítása. Soha nem késő megvallani, hogy a derék asszony tulajdonságait nem sajátítottuk még el kellőképp, de készek vagyunk arra, hogy emberi gyengeségünkben, erőt kérve Atyánktól, megpróbáljunk dicséretremélőbbak lenni (Péld. 31,30-31).

Mily áldott érzés lehet olyan asszonynak lenni, akiből erő és méltóság árad, aki nevetve néz a holnap elé, akinek szája bölcsességre nyílik, és akinek nyelve szeretetre tanít. (Péld 31, 25-26). Ámen.

Rezić Annamária

Imádság:

Mindenható Istenünk,

Alázattal hajtjuk meg fejünket Teelőtted, megköszönve azt a kegyelmet, amellyel megáldod szolgálatainkat. Neked mondunk köszönetet mindazért a kegyelemért, mely által erőt adsz az asszonytestvérek áldozatos munkájához. Édesatyánk, Te oly sok mindent áldoztál fel értünk, az Úr Krisztus által. Köszönjük, hogy a Te Szentséged nem tűri a tisztátalanságot, a tétlenséget. Hálát adunk ezért minden dolgos kézéért, segítő szándékért és cselekedetért, amelyekkel a Te Országod dicsőségét már itt, e földön ünnepelhetjük.

Hozzád fordulunk ezért imádságos lélekkel, s kérünk, adj erőt ahhoz, hogy ebben a békétlen, nyugtalan, ellenségeskedő és személyválogató világban mi Szentlelked erejével tegyük békés, szerető otthonná a keresztyén gyülekezeteket, ahová őrállóként, segítőként küldtél minket. Engedd Urunk, hogy a már elvégzett szolgálataink további tettekre sarkalljanak. Hadd lássuk meg, hol van szükség a felemelésre, megsegítésre, s add, ne fáradjunk el ebben az áldott szolgálatban, hanem örömmel hordozzuk terheinket úgy, ahogyan Te hordozol bennünket minden időben.

Kérünk, add, hogy a Te Igéd engedelmes, nyitott szívekre találjon,

áradjon ránk Szentlelked ereje és Jézus Krisztus szeretete, míg csendesen Rád figyelünk. Ámen.

Ének: 257. dicséret - Ne hagyj elesnem, felséges Isten

1. Ne hagyj elesnem, felséges Isten, keserűségemben!
Te szent Fiadért légy segítséggel: ne essem kétségben,
Mert mindenfelől, látod, Úr Isten, Vagyok kísértetben.

2. Az írás rólad, Felséges Isten, bizonynál azt mondja,
Hogy valakinek tebenned vagyon szíve nyugodalma,
Az olyan ember meg nem szégyenül, mert te vagy oltalma.

3. Gyermekségemtől fogva, Úr Isten, mind ez ideiglen
Téged hívtalak én segítségül minden szükségemben,
Mostan is nincsen több bizodalma sem földön, sem mennyen.

4. Nincsen szívemnek több bizodalma, Úr Isten, náladnál,
Valamíg gyötresz, szabad légy velem, csak ne haragudjál,
Mint kegyes Atya, fiadat dorgálj, csak hogy meg nem utálj.

5. Csak te egyedül voltál, Istenem, énnékem gyámolom,
Nagy fájdalomban és romlásomban az én vigasztalóm;
Ne hagyj elesnem s megszégyenülnöm, kegyes oltalmazóm!

6. Mely nagy örömem és bizodalma vagyon nékem ebben:
Hogy ígéreted, mint drága zálog, itt van én szívemben;
Krisztus Jézusért engem meghallgaszt, tudom, kérésomban.

7. Jelentsd meg hozzám, felséges Isten, kegyelmességedet
És véghetetlen, kegyes atyai te nagy szerelmedet,
Hogy teljesítsd be könyörgésemre szent ígéretedet.

8. Add meg, Úr Isten, te szent nevedért, amit tőled kérek,
Szent Fiad által, teljes szívemből melyért most könyörgök,
Mert csak tebenned bízom, Úr Isten, míg e testben élek.

Igehirdetés a vezériga alapján

Ének: 452. (új énekeskönyv)

Mennyben lakó én Istenem

Kecskés Ernő

Menny-ben la-kó én Is-te-nem,
Té-ged di-csér e-gész vi-lág,
Vedd fü-led-be di-csé-re-tem!
Né-ked kö-szön a kis vi-rág,
E-rős vi-har, kis gyen-ge szél,
Ten-ger, pa-tak ró-lad be-szél;
Az ég s a föld tel-ve ve-led.
Le-gyen ál-dott a te ne-ved!

2. Mennyben lakó én Istenem, Könyörgök, légy mindig velem! :/: Ha kél a fény napkeleten, A te szemed rajtam legyen; És ha leszáll napnyugaton, Te légy, Atyám, az oltalom! Terjeszd ki rám áldó kezed, Le-gyen áldott a te neved!

Pósa Lajos

Imádság:

Áldunk, Istenünk a lehetőségért, hogy Te olyannyira szeretsz minket, hogy felelősségteljes szolgálattal bízol meg, gyülekezetünkben, családjunkban, mindig a Te dicsőségédért munkálkodva.

Te tudod, Édesatyánk, hogy nem könnyű megállni a helyünket aggódás, panaszkodás nélkül, amikor életünk gondjai megakadályoznak a hűséges szolgálatban. Köszönjük, hogy Te ebben sem hagysz minket egyedül. Bölcsességgel áldasz meg, hogy minden áldozatos szolgálat valóban áldás lehessen a ránk bízott közösségekben. Köszönjük, hogy minden emberi gyengeségünk, elesettségünk ellenére, Te rajtunk keresztül is a Jézus Krisztus ember-arcát mutatod meg a világnak: a szenvedéseiben nagyon is valóságos embert, aki egyszersmint bölcs és igaz Isten, a Te Szent Fiad, aki a keresztfáról is Hozzád imádkozott. Az Ő alázata, tökéletes áldozata megszentelíti ezt a világot, és minket is arra vezet, hogy mi az élő Krisztust hirdessük minden magányos, betegségben és szükségben szenvedő számára, hogy a Szentlélek adjon bölcs szavakat és előrelátó, megfontolt cselekedeteket, hogy az asszonyi bölcsesség igazán építse azt a lelki házat, mely a Krisztus teste.

Így kérünk, áldd meg szétszaggatott országunk minden területén a nőszövetségek munkáját, légy segítségül a nehézségek idején. Ha úgy tűnik, akadályokba ütközünk, és úgy érezzük, nincs emberünk, nincsenek eszközeink vagy erőnk a szolgálat elvégzéséhez, kérünk, add, hogy meglássuk a Te Igéd igazságát, mely szerint, ami az embernél lehetetlen, az Tenálad lehetséges. Így egyesíts minket az imádság erejével, s kérünk áldd meg gyülekezeteinket, segítsd meg szolgálatainkat, s a csüggedés idején add, hogy fel tudjuk emelni tekintetünket Hozzád, útmutatásért, biztatásért. A Krisztusért, áldj meg minket. Ámen.

imádságok - Györky Szilvia

Az Úr imádsága

Nőgyesületi himnusz

Maár Margit, 1920

Ten - ger ta - kar - ja láb - nyo - mát,
Sze - lek szárnyán su - han.
Mint tit - kos bá - nya mé - lyi - ben
For - mál - ja ter - ve - it,
De biz - tos kéz - zel hoz - za föl,
Mi most még rejt - ve itt.

2. Ne félj tehát, kicsiny csapat, Ha rád felleg borul.
Kegyelmet rejt s belőle majd Áldás esője hull. Bízzál
az Úrban, rólad ő Meg nem feledkezik, Sorsod sötétlő
árnya közt Szent arca rejtezik.

3. Bölcs terveit megérleli, Rügyet fakaszt az ág, S
bár mit sem ígér bimbaja, Pompás lesz a virág. Ki
kétkedőn boncolja őt, Annak választ nem ad, De a hívő
előtt az Úr Megfejtí önmagát.

William Cowper, 1731 – 1800
F.: Vargha Gyuláné

Áldás: „Mindenkor örüljetek, szüntelenül imádkozzatok, mindenért há-
lát adjatok, mert ez az Isten akarata Jézus Krisztus által a ti javatokra.”
(1Thesszalonika 5:16-18)

Nemzeti Imádság

Az énekek felvidéki vonatkozásai

Énekek: **253. Isten kezét mutatja** - Genf, 1562 - Dr. Szent Györgyi József (1765-1832)

Ez a dicséret, mely Isten dicsőségét a természet képeivel magasztalja, apáink idejének egyik legkedveltebb vasárnap reggeli éneke volt. Szerzője Dr. Szent Györgyi József, a Komárom megyei Csallóköz aranyos lelkipásztorának fia, 1765-ben született. Tanulmányait az aranyosi iskolában kezdte, majd Pozsonyba vitték „német szóra”, aztán Kőrösön, végül Debrecenben tanult, ahol mint tógás deákra rábízták a német nyelv tanítását is. Eredetileg papnak készült és megjárta jó feltúcatnyi német egyetemet; végül még egy évet Bécsben töltött, és ott orvostudományi oklevelet szerzett. Néhány évi győri, majd kőrösi orvosi működése után 1799-ben a nagyhirű orvostudós, Wesszprémi István utódjául Debrecenbe hívták meg városi főorvosnak. Ezt a hivatást 1831. dec. 31-én bekövetkezett haláláig megtartotta. Énekein kívül természetismereti tankönyvet is írt. Jótékony, derült kedélyű, szeretetreméltó egyéniség volt. Emlékezetét énekeskönyvükben még három éneke (280, 449, 504) segíti fenntartani.

257. Ne hagyj elesnem, felséges Isten - Kolozsvár, 1744 - Nagybankai Mátyás, 1570 előtt

A 71. zsoltár alapján írt eredeti 15 versszakából énekeskönyvünkben mindössze 8-at közöl. Keletkezési dátumát magába foglaló utolsó verse egyedül a bártfai énekeskönyvben található meg. Anélkül pedig a szerző nevét magába foglaló versfők utolsó betűje hiányzik. Ezek szerint - az utolsó vers híján - először Debrecenben 1579-ben jelent meg nyomtatásban. Szerzője Nagybankai Mátyás, nagyszombati polgár, más verzió szerint tanító vagy prédikátor volt, aki József történetéről bibliai históriát, Hunyadi Mátyásról pedig nevezetes történetet írt. Ez az éneke 1806-ig maradt fenn a református egyház énekeskönyvében.

Dallamának különböző szövegekkel fennmaradt számos változata közül az énekeskönyvünkben közölt 1744-i kolozsvári alak a legszebb formálása: „Ősi dallam, csuda hangmenettel”. Versformája huszita eredetre mutat, dallamvezetésében pedig több magyar népzenei jellegzetességet figyelhetünk meg.

452. Mennyben lakó, én Istenem...

Pósa Lajos (Radnót (Gömör és Kis-Hont vármegye), 1850. április 9. – Budapest, 1914. július 9.), a magyar gyermekirodalom klasszikusa, dalszerző. Egyszerű református földművelő szülők gyermeke, akik a szépeszű fiút szegényes anyagi viszonyaik ellenére is taníttatták. A gimnázium hat osztályát Rimaszombatban végezte, a két felsőt Sárospatakon, majd a budapesti egyetem bölcséleti karán a tanári pályára készült és a rendes tanfolyamot el is végezte. Ezalatt folyton súlyos anyagi bajokkal küzdött. Mint egyetemi hallgató óraadással és a lapokba írogatással tartotta fenn magát. Írói pályáját a Tóth Kálmán szerkesztette Bolond Miska c. humorisztikus lapnál kezdte az 1870-es évek elején. Majdnem kivétel nélkül minden napi és hetilapba s folyóiratba írt, a fővárosiakon kívül számos vidékibe is. Benedek Elekkel együtt megindította az első irodalmi értékű gyermeklapot „Az Én Újságom” címmel, s annak szerkesztője volt. A gyermekköltészet mellett kiválóan a hazafias lírát művelte, nevezetes politikai események alkalmával gyakran adva kifejezést a hazafiérzésnek. 1901-ben megházasodott és anyja halála után feleségével együtt Radnóra költözött, azonban alig egy év múlva ismét visszatért a fővárosba. Számos verseskötete és több mint 50 kötetnyi gyermekverse jelent meg. Mintegy 800 dalt írt, ebből vagy 400 meg van zenésítve; a legtöbb magyar dallamszerző felhasználta szövegeit, leginkább azonban Dankó Pista és Lányi Géza. Műveit számos idegen nyelvre lefordították.

összeállította **Režić Annamária**

Képek a Szlovákiai Református Keresztyén Nőegyesület életéből

Nőegyesületi elnökség Medgyesi Lajos püspökkel

A Kárpát-medence Református Nőegyesületek elnökségeinek első tanácskozása Deregnőn

Nőegyesületi segély átadása Kárpátalján - 1998

Kárpát-medencei nőegyesületi elnökök Hervartovban

*Écsi Gyöngyi nőgyesületi
konferencián Deregyőn - 1998*

*Dr. Bauer Edit, EU parlamenti
képviselő, nőgyesületi
konferencián Deregyőn - 1998*

Nőgyesületi konferencia Deregyőn

Ez úton mondunk köszönetet a cikkek szerzőinek,
a szerkesztőknek és az adományozóknak:

Ft. Fazekas László, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház
(SZRKE) püspöke

Nt. Porubán Fülöp Angéla, a SZRKE Nőegyesület elnöke

Nt. Györky Szilvia, a SZRKE Nőegyesület titkára

Mgr. Režic Annamária teológus, az Ungi Egyházmegye Nőegyesületi elnöke

Ft. Csoma László, a Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület elnöke

E füzet megjelenését anyagilag támogatta a SZRKE Közalap, Komárom
és a Lónyay Gábor Polgári Társulás, Dereglyő

A borítón: Úrasztali terítő, Lorántffy Zsuzsanna készítette a kassai gyülekezet
számára 1650-ben (forrás: Pocsainé Eperjesi Eszter- Rádainé Bodnár Katalin
„Legyen kedves az Úr előtt ez ajándék...” Hernád Kiadó, Sárospatak 2014)
és a SZRKE címere látható

A hátapon a Királyi Magyarország térképe alatt
a gályarab prédikátorok névsora olvasható

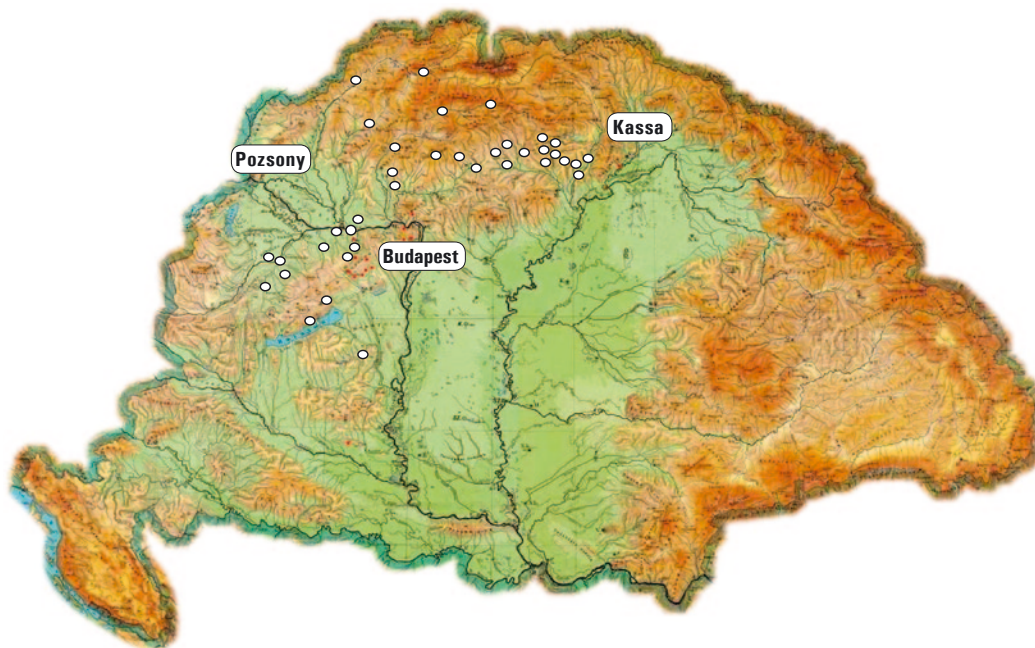
A CD-n látható anyag bemutatóját elkészítette: Bodnár Róbert

A kiadvány a *Marián Györky - MS PRINT* nyomdában készült,

500 példányban

Gályarab prédikátorok emlékezete

1674-2014

Alistáli György szőnyi lelkész, ref.
Bátorkeszi István veszprémi, ref.
Borhidai Miklós rábaszentandrás, evang. f
Bugányi Miklós sajógömöri, evang.
Czeglédi Péter lévai, ref.
Kocsi Csörgő Bálint pápai rektor, ref.
Füleki István napradi lelkész, ref. f
Gócs Mihály kálnói (Nógrád m.), evang. f
Harsányi István rimaszombati, ref.
Huszt Mihály sajókeszi, ref. f
Edvi Illés Gergely malomsoki, evang. f
Jablonczai János békési (Gömör m.), ref.
Kálnai Péter putnoki, ref.
Komáromi Süllő István ácsi, ref.
Kóródi János csöglei (Veszprém m.), ref. f

Köpeczi Balázs szkárosi, ref.
Körmendi György barsi esperes, ref.
Krasznai Mihály keleméri (Gömör m.), ref.
Lányi György korponai rektor, evang.
Leporini Miklós poltári lelkész (Nógrád m.),
evang.
Masniti Tóbiás illavai (Trencsén m.), evang.
Mazari Dániel tamási (Nógrád m.), evang. f
Miskolczi Mihály füleki, ref. f
Nikléczi Boldizsár alsósztrehová
(Nógrád m.), evang.
Nikléczi Sámuel újbányai, evang.
Otrokocsi Főris Ferenc rimaszécsi, ref.
Paulovics Mihály turócszentmártoni rektor,
evang. f

Sajószentpéteri Márton, hetényi, ref.
Sellyei István pápai püspök-lelkész, ref.
Simonyi Péter simoni lelkész (Gömör m.), ref.
Simonides János breznóbányai rektor, evang.
Steiler Tamás beszercebányai rektor, evang.
Szalóczi Mihály zubogyi lelkész (Gömör m.), ref.
Szecsei János sághi (Gömör m.), ref. f
Szilvási István császári (Komárom m.), ref. f
Szodói Balogh András sárai (Bars m.), ref.
Szomod János szendi (Komárom m.), ref.
Trifkovics János lesti, evang. f
Újvári János mezőörsi (Győr m.), ref.
Turóczi Végh András füleki, evang. f
Zsédenyi István dörgicsei (Zala m.), evang.